

Asia: VN/22448/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hanselin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Hansel pitää lakimuutosta pääosin kannatettavana.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamista siten, että valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta muualla toisin säädetä: 8) ylläpitää sähköistä hankintatietojärjestelmää ja siihen liittyviä palveluja. Ehdotetun lain 2 c §:n mukaan edellä 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa Valtiokonttorille säädettyjen tehtävien hoitamista varten valtion budjettitalouden virastojen ja laitosten on luovutettava maksutta Valtiokonttorille analysointi- ja raportointipalvelujen käyttöön salassapitovelvoitteiden ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten estämättä valtion yhteisiltä palveluntuottajilta valtion henkilöstöä ja virastoja koskevat välttämättömät tiedot tunnistetietoineen seuraavasti: 5) Hansel Oy:ltä tiedot hankintojen hallinnasta.

Lakiehdotuksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan momentin 5 kohdan hankintojen hallinnan tietoja ovat tiedot valtionhallinnon hankinnoista, yhteishankinnoista, puitejärjestelyistä, kilpailutuksista, tilauksista ja sopimuksista. Hansel esittää huomionaan, että termi ”tiedot hankintojen hallinnasta” olisi hyvä määritellä tarkemmin myös säädöstekstin tasolla.

Edelleen säännöksestä ei käy riittävän selvästi ilmi se, kenen tulisi luovuttaa edellä mainitut tiedot Valtiokonttorille. Kuuluisiko esimerkiksi Hanselin luovuttaa Valtiokonttorille hallussaan olevat virastojen ja laitosten tiedot?

Yleisenä huomiona Hansel toteaa, että vaikka jatkuva tiedon toimittaminen vähentääkin hallinnollista työtä, esityksessä tulisi ottaa huomioon myös jatkuvan tiedon toimittamisen vaatima resurssitarve teknisen toteutuksen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon osalta. Kustannuksia (ns. hand over) syntyisi todennäköisesti myös Valtiokonttorille uutena tehtävänä ehdotetusta sähköisen hankintatietojärjestelmän ylläpidosta tai Peppol-viranomaisen tehtävästä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamista siten, että valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta muualla toisin säädetä: 9) kehittää valtion työelämää, hankintatoimea, tietojohtamista ja vastuullisuusraportointia. Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1096/2008) 2 §:n 2 momentin mukaan ”Yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja. Yhtiö ylläpitää hankintasopimuksia ja tuottaa asiakkailleen hankintasopimukseen liittyvää asiantuntijapalvelua. Lisäksi yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen hankintatoimeen liittyviä asiantuntija- ja kehittämispalveluja sekä hankintatiedon käsittely- ja analysointipalveluja ja näihin liittyviä teknisiä ratkaisuja”. Lain esitöiden mukaan ”Hankintatoimella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä muun muassa hankintojen järjestämiseen liittyviä tehtäviä, julkisten hankintojen lainsäädännön soveltamiseen liittyviä kysymyksiä sekä hankintasopimusten laadintaan, sopimusten ylläpitoon ja sopimustoimen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Hankintatoimeen liittyvät asiantuntija- ja kehittämistehtävät voisivat liittyä myös kilpailuttamismenettelyjen kehittämiseen sekä esimerkiksi sähköisten kilpailuttamisvälineiden suunnitteluun ja käyttöönottoon valtionhallinnossa. Hankintatoimeen liittyvillä asiantuntija- ja kehittämistehtävillä ei tässä yhteydessä tarkoitettaisi yleistä julkisten hankintojen neuvontatoimintaa, jota tarjoaa tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuntaliiton yhteinen julkisten hankintojen neuvontayksikkö”. Hanselin näkemyksen mukaan hankintatoimen kehittäminen on päällekkäinen Hansel-laissa säädettyjen Hanselin tehtävien kanssa ja se tulisi määritellä tarkemmin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Valtiokonttorista annetun lain 2 b §:n muuttamista siten, että pykälässä mainittaisiin ne tahot, joilla on oikeus saada Valtiokonttorilta tehtäviensä toteuttamiseksi tarvittavat tiedot. Pykälässä ei mainita lainkaan Hansel Oy:tä, mikä vaikeuttaisi merkittävästi Hansel Oy:n lakisäätteisten tehtävien hoitamista. Hansel ehdottaa pykälään lisättäväksi myös Hansel Oy:n.

Hallikainen Jarkko
Hansel Oy